

20-05-2014

Sagsnr.
2014-0080885

Dokumentnr.
2014-0080885-6

Sagsbehandler
Sarah De Masi

Bilag 1 Styringsmodel for opfølgning på folkeskolereformen

Børne- og Ungdomsudvalget præsenteres for plan for opfølgning på reformens krav, mål og visioner, herunder til løbende politisk drøftelse med forvaltningen af fremdrift og evt. indsatser, som skal justeres eller tilføjes.

DEL 1 viser, hvordan de nationale mål fra FSR kan integreres i BUFs eksisterende resultatstyringsmodel, herunder hvor den eksisterende elevtrivselsmåling (Københavnbarometret) er udfordret af reformen.

DEL 2 vurderer muligheder for opfølgning på reformens faglige hovedtemaer, som ikke umiddelbart kan følges direkte via resultatmåling (fx synlig læring og styrket teamsamarbejde). Her præsenteres en model for 'styret collaborative learning' - databaseret evaluering.

DEL 3 præsenterer forvaltningens bud på, hvordan udvalget løbende kan drøfte faglige resultater og progression ift. reformens mål og visioner.

DEL 1

Folkeskolereformens nationale mål- og opfølgning i ledelseskæden via resultatstyring

Folkeskolereformen skal gælde fra dag ét. Forvaltningen forventer derfor at se de første klare effekter af reformindsatsen hos elever, der starter i udskolingen i 2014 (dermed FSA 2017). Men ikke alle ambitioner kan indfris fra august 2014. Forvaltningen lægger derfor op til, at opfølgning permanent integreres i den almindelige faglige ledelsesopfølgning. Denne følger Årshjul for faglig ledelse og styring, implementeret fra skoleåret 2013/2014, se figur 1.

Faglig ledelse og styring i BUF

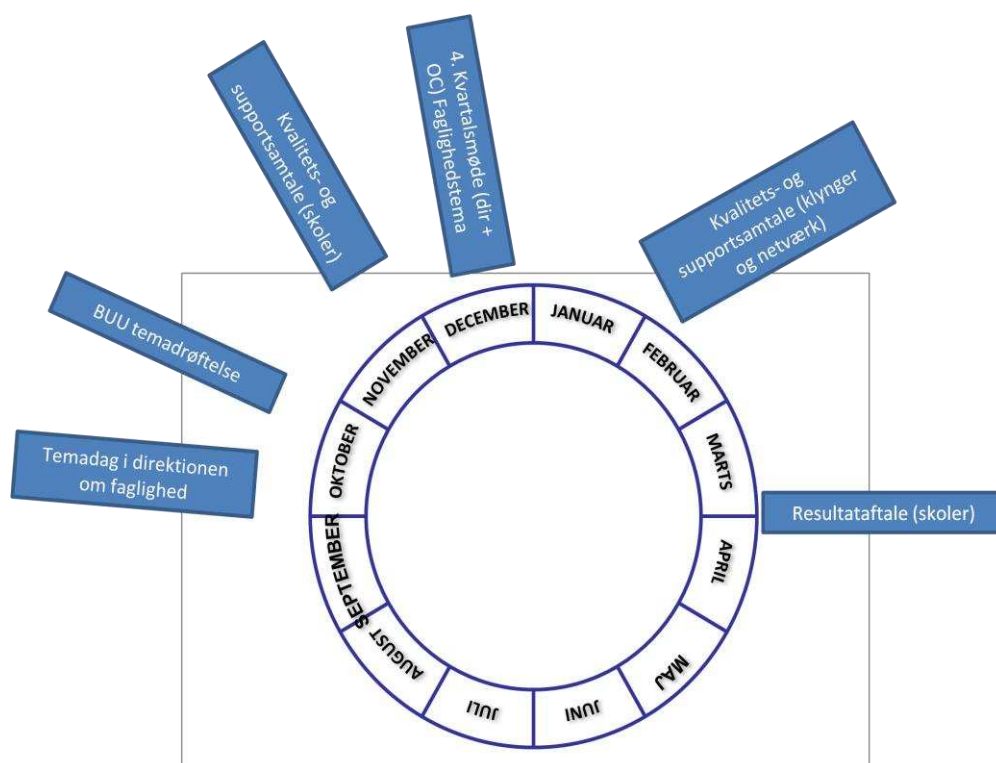
Årshjul for faglig ledelse og styring blev implementeret i 2013 for at styrke den faglige, dataunderstøttede ledelses- og supportdialog igennem ledelsesstrengen.

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

E-mail
CB6Z@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009288301

Figur 1. Årshjul for faglig ledelse og styring

Det faglige årshjul skaber transparens og accountability omkring faglige resultater og faglig udvikling. Årshjulet sikrer også sammenhængen mellem ledelsesdialog om målsætninger og udfordringer og dialogen om support og støtte fra forvaltningen .

Folkeskolereformens nationale mål

Selv om visionen i Folkeskolereformen er parallel med visionen for BUFs nuværende faglige indsats, bryder selve styringen via resultatmål med den måde, BUU hidtil har valgt at styre på. De københavnske pejlemærker udtrykker et ønske om at styre via *retningsangivelse* frem for politisk fastlagte *resultatmål*. Pejlemærket for faglighed lyder eksempelvis: 'Alle elever skal være dygtigere' (=retningsangivende), mens et mål i reformen er: "Mindst 80 % af eleverne skal i Dansk, læsning i 2. klasse ligge på niveau 3, 4 og 5 i den nationale test" (=resultatmål).

Med reformen vil opfølgningen på aftaler om retning i forhold til pejlemærkerne derfor skulle suppleres med opfølgning på resultatmål.

Forvaltningen lægger derfor op til, at områdecheferne årligt fastsætter resultatmål på skoleniveau med forbindelse til de nationale resultatmål.

Fastsættelsen af resultatmål på skoleniveau skal ske i dialog med skolelederen (Kvalitets- og supportsamtalen) og med sammenhæng til

aftaler om support mellem skole og forvaltning. Det skal nævnes, at aftalen om det nuværende resultataftalekoncept udløber i 2015. I forbindelse med evt. beslutning om videreførelse af resultataftalekonceptet efter 2015, bør det drøftes, hvordan resultataftalekonceptet også kan understøtte skolernes arbejde med resultatmål. Bilag 1a viser et samlet overblik over mål og indikatorer.

I tilknytning til indikatorerne for trivsel (se bilag 1a), bemærkes det, at BUF lige nu afventer en melding fra UVM om data om trivsel hos specialskoleelever. I København gennemføres en tilrettet udgave af elevtrivselsmålingen på specialskoler for elever med lettere generelle indlæringsvanskeligheder. Målingen er tilrettet målgruppen, og data kan derfor ikke umiddelbart integreres i et samlet tal for hele byen, som der synes at være lagt op til med den generelle indikator for elevtrivsel. For elever med vidtgående indlæringsvanskeligheder (eksempelvis uden sprog) har forvaltningen endnu ikke udviklet en metode til måling af trivsel. Data om disse elevers trivsel vil derfor heller ikke umiddelbart kunne inkluderes i det samlede resultat.

I forlængelse heraf bemærker forvaltningen, at reformen lægger op til trivselsmålinger også i indskoling. I København gennemføres trivselsmålingen hvert andet år på 4.-10. klassetrin.

Ministeriet udfærdiger en obligatorisk spørgeramme, som skal integreres i de kommunale elevtrivselsmålinger. Ministeriet har desuden varslet en ny version af det værktøj, som stilles til rådighed fra Uni-C (Termometret). Termometret anvendes ikke i dag i København. Når ministeriets spørgeramme og det nye Termometer, kendes, vil forvaltningen forelægge udvalget et oplæg til hvordan København fremadrettet kan sikre data til drøftelse af trivsel, også i indskoling og på specialskolerne. Oplægget vil blive udarbejdet i sammenhæng med forslag om indførelse af forældretilfredshedsmåling i BUF, som også er under udarbejdelse.

Forvaltningen bemærker endvidere til bilag 1a, at der knytter sig særlige udfordringer til indikatorer, der er baseret på nationale test. Nationale test er på den ene side centrale i opfølgning på de nationale mål og skal indgå i kvalitetsrapporten, jf. bekendtgørelsen om kvalitetsrapporter. På den anden side er nationale tests fortrolige på under landsplan, jf. folkeskolelovens §55b. For at opfylde begge krav – at testresultaterne er fortrolige og samtidig skal indgå i kvalitetsrapporten – har forvaltningen hidtil holdt testresultaterne ude af kvalitetsrapporterne på skoleniveau (som bl.a. drøftes i skolebestyrelsen og lægges på skolens hjemmeside).

Orienteringen af udvalget om resultater fra nationale tests er foregået via et fortroligt bilag, behandlet på en lukket del af udvalgsmødet. Denne praksis svarer til ministeriets vejledning på området.

Forvaltningen vurderer, at der sandsynligvis kommer nye retningslinjer ift. anvendelsen af data fra nationale tests og håndterer indtil da data fra nationale test efter nuværende praksis, jf. bilag 1a.

Muligheder for yderligere faglig resultatstyring/opfølgning på faglig progression i folkeskolen

I København er der ikke planer om at etablere nye/flere data om elevernes faglige niveau og/eller progression via flere målinger og/eller flere standardiserede it-understøttede processer med mulighed for datatræk. I stedet fokuseres på bedre og mere systematisk anvendelse af eksisterende faglige data samt på at forbedre supporten til skolerne ift. at handle på problemstillinger, som identificeres via data, se også bilag 1d om Beregneren. Der er desuden i ledelsesdialogen – via Årshjul for faglig ledelse og styring – kommet konsekvent større fokus på data om skolernes faglige udvikling og konsekvent større fokus på den support, som skal følge direkte efter ledelsesdialogens identifikation af udfordringer og aftaler om nye målsætninger.

Andre kommuner har valgt at suppleres med yderligere data fra faglige tests og/eller standardiserede it-understøttede processer. Tre eksempler herpå:

1. I Frederikssund Kommune gennemføres hvert år en fælles kommunal test af læsning på 1., 2., 3., 4. og 7. klassetrin og i stavning på 5. og 6. klassetrin. Data herfra bruges af den enkelte lærer i det daglige arbejde, rapporteres i kvalitetsrapporten til kommunalbestyrelsen samt anvendes i ledelsesdialogen med skolerne.
2. Skolerne kan i dag udvide brugen af de nationale tests. Eksempelvis kan en test, der er obligatorisk på 8. klassetrin, anvendes frivilligt på 7. og 9. klassetrin, hvorved skolen kan få data om progression hen over flere år. Forvaltningen vurderer, at nogle skoler i dag bruger denne mulighed, men der er ikke besluttet fælles kommunal praksis – og det er derfor ikke muligt at samle data om de ekstra tests, dermed fx på tværs af skoler følge progressionen i matematik over en tre-års periode.
3. I andre kommuner (bl.a. Gentofte) er besluttet en systematisk opfølgning på elevernes status ift. Fælles Mål. Viden om elevernes faglige progression i de enkelte fag på de enkelte klassetrin kan bruges i læringsarbejdet på den enkelte skole, men også som input til dialog mellem lærer og skoleledelse, og mellem forvaltning og skoler.

De data om elevens faglige niveau og progression, som i dag er tilgængelige i styringssammenhæng, er FSA + resultaterne fra de ti obligatoriske nationale tests (se bilag 1b).

DEL 2

Folkeskolereformens faglige hovedtemaer – opfølgning via ledelsesdialog, fælles værktøjer og styret 'collaborative learning'

Ud over de nationale mål indeholder folkeskolereformen en række faglige temaer, som er de udviklingspunkter, der vurderes at blive centrale for at indfri reformens vision.

De faglige hovedtemaer, som beskrevet i den faglige udmøntningssag, er:

- Synlig læring
- Styrket teamsamarbejde
- Faglig ledelse
- Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole/hjem-samarbejde
- Åben skole
- Lektiehjælp og faglig fordybelse
- Nye valgfag

Fordi ambitionerne med reformen er så høje, og fordi den påkrævede kulturændring er så afgørende, lægger forvaltningen op til, at der også etableres en opfølgingsmodel ift. de faglige hovedtemaer. I første omgang fokuseres på hovedtemaerne Synlig Læring, Styrket teamsamarbejde og Faglig Ledelse, som er de, hvor skolerne primært har efterspurgt støtte.

Forvaltningen er i sit forslag inspireret af både de gode erfaringer med selvevaluering i Ontario og af en mere bredt dækkende undersøgelse, gennemført i 2010 af McKinsey. 2010-undersøgelsen afdækker bl.a., hvilke styringstiltag, der har haft afgørende betydning for udviklingen af 20 forskellige skolesystemer, inklusiv "High performance systemer" som eksempelvis det i Ontario og det i Singapore. Rapporten viser, at styringsmodellen i de allerbedst præsterende skolesystemer er to-delt.

Den ene del skaber transparens og accountability omkring faglige resultater, identificerer indsatsområder og udviklingsaktiviteter datamæssigt samt minimerer performanceforskelle (mellem skoler, mellem grupper af børn osv.). Rapporten konkluderer, at denne form for styring, som i København er indført via bl.a. Årshjul for faglig ledelse og styring, er afgørende, når et skolesystem skal udvikle sig fra 'fair' til 'good'.

De skolesystemer, som bevæger sig videre mod 'great' og 'excellent', har imidlertid suppleret styringsmodellen med en mere læringsorienteret tilgang som rammesætter og understøtter, hvad

rapporten kalder 'collaborative learning' på de enkelte skoler. Collaborative learning handler om, at skabe en lokal innovations- og selvevalueringskultur mhp. at styrke den enkelte elevs læring. Styret collaborative learning er dermed en styringsmodel, der rammesætter og understøtter det lokale arbejde, snarere end en styringsmodel, der kontrollerer og måler.

Forvaltningen har med inspiration i dette været i dialog med en gruppe skoleledere om, hvordan forvaltningen bedst kan støtte skolerne i collaborative learning. På den baggrund anbefales tre tiltag:

1. Ledelses- og supportdialog udvides til også at handle om udvikling og udfordringer inden for de faglige hovedtemaer. Relevante data tilbydes som grundlag for dialogen.
2. Implementering af fælles værktøjer der øger fokus på læringsarbejdet på skolerne
3. Udvikling af koncept for og støtte til collaborative learning

Ad 1. Dataunderstøttet ledelses- og supportdialog om arbejdet med de faglige hovedtemaer

Forvaltningen anbefaler derfor, at Årshjulet for faglig ledelse og styring fremover indeholder reformens faglige hovedtemaer, og at ledelsesdialogen om progressionen så vidt mulig understøttes af data. Her aftales også indsatser og support i relation til samtalen..

Bilag 1c indeholder forvaltningens forslag til dataunderstøttelse af ledelsesdialogen om arbejdet med de faglige hovedtemaer. Forslaget er udarbejdet på baggrund af dialogen med skolelederne og afspejler, hvilke data som i dag er tilgængelige/vil kunne blive gjort tilgængelige med mindre værktøjsmæssige justeringer.

Forslaget lægger dermed ikke op til øget registrering på skolerne. Forvaltningen udvikler i dialog med skolerne løbende datagrundlaget, så ledelsesdialogen hele tiden har det bedst mulige grundlag.

Forvaltningen anbefaler i forlængelser heraf, at der fortsat arbejdes på at styrke supportorganisationen. Skolerne skal opleve endnu bedre sammenhæng i supportviften (fra skolens eget ressourcecenter, områdets tværfaglige supportorganisation, BUFs egne læringsagenter, ministeriets læringsagenter osv.).

Ad 2. Fælles værktøjer

2010-undersøgelsen, men også de skoleledere styringsmodellen er drøftet med, fremhæver, at fælles værktøjer er en måde at understøtte skolernes arbejde med læring og faglig udvikling. Forvaltningen anbefaler derfor, at der i det videre arbejde med central understøttelse af det faglige arbejde på skolerne (eksempelvis ved fremtidige valg af elevplansværktøj og planlægningsværktøj), tages højde for dette.

Derudover fremhæver flere skoler, at redskabsmæssig standardisering kan frigøre tid til fagligt arbejde med elevernes læring.

Ad 3. Fælles koncept for collaborative learning

Forvaltningen foreslår, at der frem mod foråret 2015 sammen med nogle pilot-skoler, udvikles en model for collaborative learning, som skolerne samtidig får de første erfaringer med. Modellen vil sigte mod at styrke teamets indsigt i faglige data, dets fortolkningsfærdigheder og dets kapacitet til videnomsætning via didaktisk dialog.

Det foreslås, at piloterne køres med fokus på faglig progression i dansk og matematik, hvor der er 2. og evt. 3. gangs nationale test-resultater. At der er nationale testdata tilgængelige betyder, at modellen kan blive datafunderet. Samtidig er det fag, hvor flertallet af lærere på pilotskolerne vil blive involveret. Selvom piloterne køres ift. data fra de nationale tests, er det ambitionen, at konceptet også skal kunne bruges ift. andre faglige data/tegn, som læreren ligger inde med. Formålet er, at refleksionen hjælper til, at eleverne opnår yderligere faglig progression, der synliggøres for eleverne i form af elevplanens læringsmål.

Modellen skal også understøtte skolelederens rolle som faglig leder samt ressourcecentrets og læringscenterets rolle ift. at få opfanget og handlet på behov for støtte,. Endelig skal den nye model understøtte deling af udfordringer og best practices på tværs af skoler og eventuelt også til det politiske niveau.

DEL 3

Løbende politisk drøftelse af progression ift. reformens mål

Forvaltningen foreslår – som nævnt i del 1 – at den politiske drøftelse med forvaltningen af resultater og fremdrift ift. reformens visioner tages via temadrøftelsen om kvalitetsrapportens data (se bilag 1a). Forslaget hænger sammen med det generelle forslag, om at opfølgning på progression ift. reformens mål integreres i den almindelige faglige opfølgning på skoleområdet. Der lægges dermed ikke op til særskilt politisk reformrapportering. Den endelige udformning af placering af udvalgets drøftelse af kvalitetsrapporten afventer ministeriets uddybende bekendtgørelse om kvalitetsrapport og det nye nationale datawarehouse, hvorfra kommunernes vil kunne trække data.

Forvaltningen vil bestræbe sig på en så tidlig politisk drøftelse som muligt. Forvaltningen foreslår desuden, at udvalget fast årligt, i marts/april, forelægges en orientering om hovedresultater og -udfordringer ift. det decentrale arbejde med de faglige hovedtemaer. Ud over de to systematiske dataunderstøttede politiske drøftelser, vil forvaltningen – som hidtil – løbende forelægge enkeltelementer af Folkeskolereform-arbejdet for udvalget til drøftelse og beslutning,

senest Fælles Mål.

Som supplement til de to årlige faste databaserede sager, samt løbende drøftelser og orienteringer, lægger notatets forslag om etablering af en form for styret collaborative learning op til en årlig dialog mellem praktikere og politikere.

Økonomi

Forslaget til en udvikling og pilottest af en model for styret collaborative learning er ikke finansieret inden for nuværende budget. For at blive gennemført skal der derfor findes finansiering.

Forvaltningen har ansøgt A.P.Møller Fonden om midler, men alternativt forventes at fremsætte budgetønske i Budget 2015. Forvaltningen forventer, at en ramme på 700.000 kr. vil kunne dække udgifter til udvikling af koncept, afholdelse og evaluering af piloter samt udvikling af undervisnings-/inspirationsmateriale, herunder tutorial film.

Udgifter til evt. indkøb og implementering af et fælles elevplansværktøj vil blive fremlagt for udvalget i begyndelsen af 2015, når forvaltningen på baggrund af udvalgets drøftelse af styringsmodel samt pilotforsøg fremlægger endeligt forslag til elevplansværktøj. (

Afhængig af ministeriets udmeldinger vedr. obligatorisk spørgeramme for elevtrivselsmåling, herunder evt. udmeldinger om trivselsmålinger for indskoling og specialskoler, kan der i 2015 komme udgifter til udvikling og udrulning af trivselsværktøj.